

PROEFSLEUVENONDERZOEK

LENTSESTEEG 13

TE RHEDEN

GEMEENTE RHEDEN

Archeologie

Rapportage Proefsleuvenonderzoek Lentsesteeg 13 te Rheden in de gemeente Rheden

Opdrachtgever	Gemeente Rheden Postbus 9110 6994 ZG De Steeg
----------------------	---

Rapportnummer	3157.003
Versienummer	C1
Status	Versie 1
Datum	24 september 2018

Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 0314 - 365150 doetinchem@econsultancy.nl
------------------	--

Opsteller	Dhr. R. Dijkstra
------------------	------------------

Paraaf

Autorisatie	Drs. H. Kremer (Senior KNA-Archeoloog)
--------------------	--

Paraaf

© Econsultancy bv, Doetinchem

Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN: 2210-8777 (Analoog rapport)

ISSN: 2210-8785 (Digitaal rapport E-depot)

Administratieve gegevens plangebied			
Projectcode	3157.003		
Toponiem	Lentsesteeg 13		
Opdrachtgever	Gemeente Rheden		
Gemeente	Rheden		
Plaats	Rheden		
Provincie	Gelderland		
Kadastrale gegevens	Gemeente Velp, sectie B, nummer 746 (ged.)		
Omvang plangebied	Circa 700 m ²		
Omvang onderzoeksgebied	circa 80 m ²		
Kaartblad	40 B (1:25.000)		
coördinaten plangebied		X	Y
	N	197.549	446.387
	W	197.574	446.387
	O	197.574	446.359
	Z	197.549	446.359
Bevoegde overheid	Gemeente Rheden Mevrouw M. Sanderman Postbus 9110 6994ZJ De Steeg Tel. 026-4976307 Email: m.sanderman@rheden.nl		
Deskundige namens de bevoegde overheid	De heer J. Habraken, regioarcheoloog regio Arnhem e.o. Postbus 9200 6800 HA Arnhem Tel. 026-3773239 Mob. 06-37314636 Email: Joris.Habraken@arnhem.nl		
ARCHIS3 Onderzoeksmeldingsnummer (OM-nr.)	4630846100		
Archeoregio NOaA	Utrechts-Gelders zandgebied		
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Doetinchem/ Provinciaal Archeologisch Gelderland		
Uitvoerders veldwerk	Econsultancy, drs. H. Kremer (Senior KNA-Archeoloog), dhr. R. Dijkstra (KNA-Archeoloog). Mevr. M. van Mierlo.		
Doorlooptijd	14 september (1 veldwerkdag)		

Kwaliteitszorg

Econsultancy is gecertificeerd voor onder meer voor protocollen 4001, 4002, 4003 en 4004 van de BRL SIKB 4000.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving en richtlijnen die zijn opgesteld in het Programma van Eisen: Lentsesteeg 13 te Rheden in de gemeente Rheden. PvE nr. ***** (**-**-20**).

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	1
2	MATERIEEL EN MATERIAAL	1
3	AANLEIDING	1
4	VERWACHTING OP BASIS VAN HET VOORONDERZOEK	1
5	VOORLOPIGE RESULTATEN VELDWERK.....	2
5.1	Bodemopbouw.....	2
5.2	Vondsten en monsters	3
5.3	Sporen en voorlopige interpretatie	4
6	AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT VRIJGAGE, VERVOLGONDERZOEK EN DE RAPPORTAGE.....	6
6.1	Uitwerking vondstmateriaal	6
6.2	Tekenen, fotograferen en conserveren	6
6.3	Conserveren en deponeren vondsten	6
6.4	Waardering van de vindplaats.....	6
6.5	Vervolgonderzoek.....	8
6.6	Voorlopig selectieadvies	8

1 INLEIDING

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Rheden een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voor de realisatie van een woning in het plangebied aan de Lentsesteeg 13 te Rheden in de gemeente Rheden (bijlage 1 en 2).

Onderhavig evaluatierapport betreft een voorlopige interpretatie van de onderzoeksresultaten en een uitwerkingsvoorstel. Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Bij vragen betreffende het onderstaande kan contact worden opgenomen met de projectleider R. Dijkstra.

2 MATERIEEL EN MATERIAAL

De werkzaamheden hebben plaatsgevonden met behulp van een graafmachine uitgerust met een gladde bak. De vlakken zijn ingemeten met een Rover GPS. De coupes en profielen zijn gefotografeerd met een digitale camera en digitaal ingetekend op een Panasonic Toughbook. Het vlak en de stort is met een metaaldetector onderzocht.

3 AANLEIDING

Het proefsleuvenonderzoek heeft betrekking op de vergunningsverplichte activiteit: Omgevingsvergunning activiteit bouwen. Deze vergunningsverplichtige activiteit zal naar verwachting de volgende verstoring te weeg brengen: In het plangebied zal de bouw van een nieuwe woning worden gerealiseerd. Uit het vooronderzoek is gebleken dat bij de bouw van de nieuwe woning eventueel aanwezige archeologische waarden verloren kunnen gaan.

4 VERWACHTING OP BASIS VAN HET VOORONDERZOEK

Door de gemeente Arnhem is in oktober 2007 voor het gehele graslandperceel, waar het plangebied deel van uitmaakt, een archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd (Arnhems Archeologisch Rapport 11).¹ Geconcludeerd is dat ter plaatse van het plangebied een bodemopbouw wordt verwacht dat bestaat uit een plaggende op de onderliggende Pleistocene ondergrond van smeltwater- en daluitspoelingsafzettingen. Op de overgang tussen het plaggende en de onderliggende daluitspoelingsafzettingen kunnen *in situ* liggende archeologische resten en/of sporen worden verwacht. Dit resulterende in een middelhoge verwachting voor bewoningsresten uit de IJzer-tijd, Romeinse tijd, en Middeleeuwen.

Uit het toen uitgevoerde booronderzoek is gebleken dat de bodemopbouw ter plaatse inderdaad bestaat uit een plaggende met daaronder daluitspoelingsafzettingen. Afgezien van enkele spikkels rood aardewerk en puinspikkels zijn er destijds geen archeologische indicatoren aangetroffen. Hierbij dient wel gemeld te worden dat het booronderzoek in de verkennende fase is uitgevoerd. Deze fase richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden en niet zo zeer op het onderzoeken van de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of sporen. Op basis van dit onderzoek is geadviseerd een aanvullend archeologisch inventariserend onderzoek uit te laten voeren in de vorm van karterende boringen indien bodemverstorende ingrepen gepland zijn die dieper zullen reiken dan 0.5 m onder het huidige maaiveld.²

Door Econsultancy is bijna 10 jaar na voorgaand onderzoek, in december 2016, voor onderhavig plangebied een aanvullend archeologisch gecombineerd verkennend en karterend booronderzoek

¹ Harmsen/Defilet, 2007

² Idem

uitgevoerd (Econsultancy Archeologisch Rapport 3157.001).³ De resultaten van dit veldonderzoek hebben een vergelijkbare bodemopbouw opgeleverd, bestaande uit hellingsafspoelingen/sneeuwsmeltwaterafzettingen, behorend tot de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden. Ter plaatse van het westelijke deel van het plangebied hebben recentere, bodemversturende ingrepen plaatsgevonden, zichtbaar door middel van de bijmenging van gelig zand in de laag tussen circa 30 en maximaal 70 cm -mv, direct onder de huidige bouwvoor. Voor het centrale en oostelijke deel van het plangebied is het bodemprofiel onder de bouwvoor intact en bestaat uit een resterend deel van het plaggendek (Aa2-horizont), een overgangs-AC-horizont en vervolgens de C-horizont. Het van nature gevormde bodemprofiel betrof zeer waarschijnlijk een holtpodzolgrond (bruine bosgrond). Tijdens het opbrengen van het plaggendek heeft opmenging plaatsgevonden waarbij zowel de oorspronkelijke minerale bovenlaag (Ah-horizont) als de verbruinings-Bws-horizont is opgemengd. Diepe verstoringen hebben binnen het plangebied echter niet plaatsgevonden. Het archeologisch sporenniveau is waarschijnlijk nog deels intact aanwezig, zeker ten aanzien van dieper doorlopende sporen. Archeologische sporen zullen zichtbaar in het vlak kunnen worden aangetroffen in de overgangs-AC-horizont en de top van de C-horizont.

Het merendeel van de boringen (ook de boringen in het westelijke deel van het plangebied) heeft archeologisch vondstmateriaal opgeleverd, bestaande voornamelijk uit fragmenten kogelpotardewerk met steengruismagering, daterend uit de 9^e tot 12^e eeuw na Chr. (Vroege-Middeleeuwen D/Late-Middeleeuwen A). Tevens er nog een fragment klappersteen aangetroffen. Het vondstmateriaal is aangetroffen in het plaggendek en in de overgangs-AC-horizont. Ondanks de opmenging in het plaggendek en de overgangs-AC-horizont, duiden de diverse vondsten zeer waarschijnlijk op een archeologische vindplaats uit het einde van de Vroege Middeleeuwen en/of begin van de Late-Middeleeuwen in het plangebied. De vondst van een fragment klappersteen kan duiden op een site waar klappersteen werd verzameld en vervolgens gebruikt werd voor ijzerproductie. IJzerwinning uit klapperstenen is een bekend fenomeen dat plaatsvond aan het einde van de Vroege-middeleeuwen in en langs het stuwwallengebied van de Veluwe.

Op basis van het aanvullend booronderzoek is geconcludeerd dat de voorziene graafwerkzaamheden ter plaatse van het plangebied mogelijk kunnen leiden tot de aantasting van archeologische resten. Het uitgangspunt voor nieuwbouw betekent meestal dat funderingen dienen te worden aangelegd in de onverstoorte ondergrond (top van de C-horizont), waardoor er geen sprake is van in situ behoud. Voor graafwerkzaamheden waarbij de bodem dieper wordt verstoord dan het archeologisch relevant niveau dient dan ook archeologisch vervolgonderzoek te worden uitgevoerd.⁴

5 VOORLOPIGE RESULTATEN VELDWERK

Het totale oppervlak van de archeologische werkzaamheden bedroeg circa 80 m²; het onderzoek is gedocumenteerd in één werkput (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). In de werkput is één archeologisch sporenveld aangelegd in de top van de hellingsafspoelingen/sneeuwsmeltwaterafzettingen. In het veld was er reden om af te wijken van de onderzoeksmethodiek zoals beschreven in het PvE. Door de aanwezigheid van een datakabel is besloten om de werkput circa 4 meter naar het noorden te verplaatsen.

5.1 Bodemopbouw

De natuurlijke bodemopbouw is vergelijkbaar met de verwachting op basis van het vooronderzoek. Uit de profielen blijkt dat vanaf het maaiveld sprake is een antropogeen dek van circa 25 tot 35 cm. Vol-

³ Ten Broeke, 2018

⁴ Idem

gens de huidige bewoners betreft het een ophogingspakket dat circa 25 à 30 jaar geleden op deze locatie is gestort. De ophogingslaag bevat veel insluitsels van puin, baksteen en plastic. Tevens zijn er meerdere aardewerkfragmenten, daterend in de Nieuwe tijd (zie paragraaf 5.2), verzameld uit het ophogingspakket. Omdat de grond vanaf een andere locatie is getransporteerd zijn de aangetroffen aardewerkfragmenten niet bepalend voor de datering van het ophogingspakket. Het betreft namelijk een verstoorde context. Onder het ophogingspakket is een dik plaggendek aanwezig. Het pakket varieert qua dikte tussen de 40 en 45 cm en lijkt uit twee fases te bestaan. Het bovenste deel van het plaggendek is bruin gekleurd en het onderste deel van het plaggendek is grijs gekleurd. In het onderste deel van het plaggendek en op de overgang van het plaggendek naar de C-horizont zijn meerdere fragmenten aardewerk aangetroffen die dateren in de 13^e tot 15^e eeuw. Het is niet zeker of de aangetroffen vondsten ook bepalend kunnen zijn voor de datering van het (onderste deel) van het plaggendek. Tijdens het opbrengen van het plaggendek heeft opmenging plaatsgevonden waardoor een deel van het archeologisch sporen- en vondstenniveau is verstoord. De vondsten kunnen dus ook afkomstig zijn van een archeologische grondspoor. Uit het bovenste deel van het plaggendek is geen diagnostisch vondstmateriaal geborgen. Onder het plaggendek bevindt zich de C-horizont, bestaande uit hellingsafspoelingen/sneeuwsmelwaterafzettingen

In de standaardrapportage zal de bodemopbouw aan de hand van de twee gedocumenteerde profielen (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) nader worden beschreven.

5.2 Vondsten en monsters

Tijdens het archeologisch proefsleuvenonderzoek zijn 33 vondsten verzameld, verdeeld over de onderstaande categorieën (tabel I). Het vondstmateriaal is gewassen, gedroogd en gesplitst. Het aardewerk, natuursteen en bouwkeramiek is tijdens de eerste fase van de uitwerking voor deze evaluatie basaal gedetermineerd/gewaardeerd.

Tabel I De hoeveelheid aangetroffen vondstmateriaal en genomen monsters per categorie.

Soort	Aantal
Grijsbakkend regionaal	6
Steengoed Siegburg	2
Steengoed Westerwald	2
Industrieel wit Maastricht	4
Porselein Europa	3
Roodbakkend Nederland	1
Roodbakkend Nederrijn	1
Natuursteen lokaal	3
Bouwkeramiek	11
Totaal	33

Het grijsbakkend aardewerk en het steengoed (Siegburg) kunnen in de Late-Middeleeuwen (13^e tot en met 15^e eeuw) worden gedateerd. Deze aardewerkfragmenten zijn in het onderste deel van het plaggendek en op de overgang van het plaggendek naar de C-horizont aangetroffen. De rest van het vondstmateriaal is voornamelijk in het ophogingspakket aangetroffen. Een enkele vondst kan wellicht gekoppeld worden aan het bovenste deel van het plaggendek, maar tijdens de vlakaanleg was de

overgang van het opgebrachte pakket naar het plaggendek (mede door de droogte) soms moeilijk waar te nemen.

Tijdens de vlakaanleg kon een enkele fragment roodbakkend aardewerk (Nederrijn) worden gekoppeld aan een kuil (S13). Het fragment kan in 18^e eeuw worden gedateerd. In deze periode maakte het plangebied onderdeel uit van een perceel akkerland ten noordoosten van een historisch (boeren)erf. Wellicht zijn de kuilen gegraven in de periode dat het (boeren)erf bewoond was. Het selectief couperen van meerdere grondsporen heeft geen diagnostisch vondstmateriaal opgeleverd waardoor het niet mogelijk was om de andere sporen nader te dateren.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen monsters genomen voor macrobotanisch of-dateringsonderzoek.

5.3 Sporen en voorlopige interpretatie

Er zijn in de werkputten vijftien archeologische spoornummers uitgedeeld (figuur 1 en bijlage 3). Tijdens de werkzaamheden is een selectie (S1, S3, S4, S7, S13 en S14) van de sporen gecoupeerd, afgewerkt, gefotografeerd en getekend om zo de onderzoeksvragen uit het Programma van Eisen te kunnen beantwoorden. De archeologische sporen bestaan uit zes paalkuilen (S3, S5, S6, S7, S11 en S12) en negen kuilen (S1, S2, S4, S8, S9, S10, S13, S14 en S15). De twee paalkuilen, spoor 3 en 7, hadden in het vlak een ronde vorm en een doorsneden van respectievelijk 60 en 40 cm. Van spoor 3 is circa 13 cm bewaard gebleven en van spoor 7 circa 19 cm. De eveneens ronde kuilen, spoor 1, 4, 13 en 14, hadden een doorsneden tussen de 80 en 100 cm en waren minimaal 20 cm en maximaal 84 cm diep (figuur 2).

Figuur 1 Vlakfoto werkput 1

Alleen spoor 13 heeft diagnostisch vondstmateriaal opgeleverd. Tijdens de vlakaanleg is één fragment roodbakkend (Nederrijn) aardewerk uit het spoor verzameld. Het fragment kan in de 18e eeuw worden gedateerd. Het spoor is, samen met spoor 2, ook meer donkergrijs van kleur. De andere sporen hebben een meer grijze vulling. De sporen 2 en 13 kunnen wellicht gekoppeld worden aan het historische (boeren)erf dat in de tweede helft van de 18^e eeuw ten noordoosten van het plangebied heeft gestaan.

De overige sporen hebben geen diagnostisch vondstmateriaal opgeleverd waardoor het niet mogelijk is om deze te dateren. Wel zijn in de onderste helft van het plaggendek en op de overgang van het plaggendek naar de top van de C-horizont enkele fragmenten grijsbakkend aardewerk en steengoed (Siegburg) aangetroffen. De fragmenten kunnen in de 13^e tot en met de 15^e eeuw (Late-Middeleeuwen) worden gedateerd. Daarbij zijn tijdens het aanvullende booronderzoek ook al enkele fragmenten kogelpot aardewerk aangetroffen in het plaggendek met een datering in de 9^e tot en met 12^e eeuw (Volle-Middeleeuwen).⁵ Dit doet vermoeden dat de aangetroffen sporen een datering in de Middeleeuwen hebben, maar aangezien de sporen zelf geen diagnostisch vondstmateriaal bevatten is dit niet met alle zekerheid te zeggen.

Figuur 2 linksboven: S1, rechtsboven: S3 en S4, Linksonder: S7, rechtsonder: S13 en S14

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen archeologische waarden bekend. Ongeveer een kilometer oostwaarts aan de noordzijde van de Arnhemsestraatweg zijn bij een booronderzoek onder het plaggendek indicatoren aangetroffen uit de IJzertijd, Romeinse tijd en uit de Vroege- en Late-Middeleeuwen (Archis-waarnemingsnummer 46265). Tevens is nabij deze locatie in de jaren '20 van de vorige eeuw een drietal kringgreppels aangetroffen met urnvondsten (Archis-waarnemingsnummer 7265), en tegenover het terrein met de kringgreppels is Romeins aardewerk aangetroffen (Archis-waarnemingsnummer 3712).⁶

⁵ Ten Broeke, 2018

⁶ Idem

6 AANBEVELINGEN MET BETREKKING TOT VRIJGAGE, VERVOLGONDERZOEK EN DE RAPPORTAGE

6.1 Uitwerking vondstmateriaal

Al het aardewerk, natuursteen en bouwkeramiek is geschikt voor verdere analyse en dient minimaal te worden uitgewerkt op basisniveau door de betreffende materiaalspecialist. Middels de uitwerking en analyse van het vondstmateriaal kunnen de belangrijkste onderzoeksvragen uit het PvE betreffende de aard, ouderdom, karakter en context (lokaal, regionaal) van de aangetroffen sporen en structuren worden beantwoord.

6.2 Teken en fotograferen en conserveren

De sporen die zijn gecoupeerd zullen worden getekend en opgemaakt voor in de rapportage. Daarnaast zullen maximaal vijf stuks aardewerk/vondsten/(overige) sporen worden getekend of gefotografeerd voor in de standaardrapportage. Het tekenen en fotograferen van de vondsten en sporen levert naar verwachting een bijdrage aan de determinatie en analyse van de sporen.

6.3 Conserveren en deponeren vondsten

In deze fase moet ervan worden uitgegaan dat alle materiaalcategorieën: keramiek, natuursteen en bouwkeramiek, met aantallen zoals weergegeven in tabel 1 ter deponering zullen worden aangeleverd. Indien hiervan zal worden afgeweken zal dit te zijner tijd worden gecommuniceerd richting het provinciaal depot door middel van een (de)selectierapport. Deze vondstcategorieën behoeven geen aanvullende conserveringsbehandeling voorafgaand aan deponering.

6.4 Waardering van de vindplaats

De resultaten van het veldwerk vormen de basis voor de waardering van de vindplaats. De waardering moet vervolgens leiden tot een aanbeveling ten aanzien van het vervolgtraject. De waardering wordt vastgesteld volgens de door de KNA voorgeschreven wijze aan de hand van de volgende aspecten: beleving, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit.

Beleving

De beleving van de vindplaats valt uiteen in twee criteria 'schoonheid' en 'belevingswaarde'. Bij beide gaat het vooral om zichtbare monumenten. Schoonheid is de esthetische-landschappelijke waarde van een archeologisch monument, die in de zichtbaarheid van het monument tot uiting komt. Deze waarde is gebaseerd op de zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement, vorm en structuur en relatie met de omgeving. Herinneringswaarde is de herinnering die het archeologisch monument oproept over het verleden. Deze waarde is gebaseerd op verbondenheid met feitelijke historische gebeurtenissen en associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis.

Fysieke kwaliteit

De fysieke kwaliteit van de vindplaats is gebaseerd op de criteria gaafheid en conservering. De gaafheid is de mate van niet-verstoord zijn en stabiliteit van de fysieke omgeving. De conservering geeft de mate waarin archeologisch vondstmateriaal bewaard is gebleven aan. Bij 5 of meer punten is een vindplaats behoudenswaardig. Bij een middelmatige tot lage score (vier punten of minder) wordt er naar de inhoudelijke kwaliteitscriteria gekeken om te bepalen of de vindplaats toch behoudenswaardig is.

Inhoudelijke kwaliteit

De inhoudelijke kwaliteit wordt uitgedrukt in waarden voor zeldzaamheid, informatie, ensemble en representativiteit. Zeldzaamheid is de mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied. Informatiewaarde is de betekenis van een monument als bron van kennis over het verleden. De ensemblewaarde (of contextwaarde) is de meerwaarde die aan een monument wordt toegekend, op grond van de mate waarin sprake is van een archeologische en landschappelijke context. De representativiteit is tenslotte de mate waarin een bepaald type monument karakteristiek is voor een periode dan wel een gebied voorkomt. Eerst wordt er een afweging gemaakt op basis van de drie inhoudelijke kwaliteitscriteria; zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. Bij een bovengemiddelde score van 7 of meer punten is de vindplaats behoudenswaardig. Bij een lagere score wordt nagegaan of het criterium representativiteit van toepassing is.

De beoordeling is, drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit. Voor het plangebied is de scoretabel (Tabel I) als volgt ingevuld:

Tabel I Scoretabel waardestelling van het plangebied

Waarden	Criteria	Scores		
		Hoog	Midden	Laag
Beleving	Schoonheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Herinneringswaarde	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2	
	Conservering		2	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3		
	Informatiewaarde	3		
	Ensemblewaarde		2	
	Representativiteit			

Parameter Beleving:

Doordat de aangetroffen sporen niet zichtbaar zijn in het landschap en het geen herinnering oproept aan een historische gebeurtenis scoort de site laag voor beleving.

Parameter Fysieke kwaliteit:

Gaafheid: De aangetroffen sporen zijn goed zichtbaar en gaan diep door tot onder het vlakniveau. Wel heeft door het opbrengen van het plaggendek opmenging plaatsgevonden waardoor het archeologisch sporenniveau wellicht deels is verstoord, zeker ten aanzien van minder diep doorlopende sporen zoals paalkuilen. De vindplaats krijgt daarom een middelhoge waardering voor gaafheid.

Conservering: De conserveringstoestand van organisch materiaal zal gezien de aanwezige zandbodem slecht zijn. Voor anorganisch materiaal, zoals fragmenten aardewerk, zal de conservering naar verwachting goed zijn. Het middeleeuwse aardewerk dat is aangetroffen is matig gefragmenteerd. Tijdens de vlakaanleg is op de overgang van het plaggendek naar de C-horizont zelfs een complete onderkant (standing) aangetroffen van een kan (grijsbakkend aardewerk). De vindplaats krijgt een middelhoge waardering wat betreft conservering.

Op basis van de fysieke kwaliteit alleen komt de vindplaats niet in aanmerking voor behoud. Daarom dient te worden gekeken naar de inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische waarden.

Parameter Inhoudelijke kwaliteit:

Zeldzaamheid: Enkele indicatoren voor bewoningssporen uit de Vroege- en Late-Middeleeuwen zijn zo'n één kilometer oostwaarts aangetroffen tijdens een booronderzoek. Verder zijn in de directe omgeving van het plangebied geen vindplaatsen uit de Middeleeuwen bekend. Daarom krijgt de vindplaats een hoge waardering wat betreft zeldzaamheid.

Informatiewaarde: De aangetroffen vindplaats kan als zeldzaam worden beschouwd waardoor de informatiewaarde hoog is. De vindplaats kan informatie toevoegen aan de bewoningsgeschiedenis van de gemeente Rheden en een aanvulling zijn op de andere onderzoeken in de regio. Daarom krijgt de vindplaats een hoge waardering voor informatiewaarde.

Ensemblewaarde: Rheden en zijn omgeving worden onder het Midden-Nederlandse zandlandschap geschaard. Permanente bewoning in deze regio vond plaats vanaf het Neolithicum. De eerste nederzettingen ontstonden bij voorkeur op de middelhoge zandgronden, aan de randen van de stuwwal. Rheden neemt een dergelijke positie in. In de Vroege-Middeleeuwen werd de basis gelegd voor het ontstaan van flankesdorpen. Het algemeen bekende beeld komt deels overeen met de resultaten van het proefsleuvenonderzoek en daarom krijgt de vindplaats een middelhoge waardering voor ensemblewaarde.

De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is 8 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook hoog.

Er wordt gesproken van een behoudenswaardige vindplaats indien de fysieke kwaliteit minimaal 5 punten of de gezamenlijke score van de inhoudelijke kwaliteit 7 punten of meer bedraagt. In bovenstaande tabel bedraagt de fysieke kwaliteit 4 punten en de inhoudelijke kwaliteit 8 punten.

Uit de bovenstaande tabel met waardering blijkt dat de vindplaats die is aangetroffen behoudenswaardig is.

6.5 Vervolgonderzoek

Verder onderzoek kan antwoord geven op de vraag wat voor soort activiteit(en) hier in welke periode(n) plaatsvond(en).

De onderzoeksvragen weergeven in het voor het onderzoek opgestelde PvE zijn toereikend en behoeve niet te worden geactualiseerd. In overleg met de initiatiefnemer dient besproken te worden of planaanpassing eventueel mogelijk is, waardoor de vindplaats *in situ* behoudend blijft.

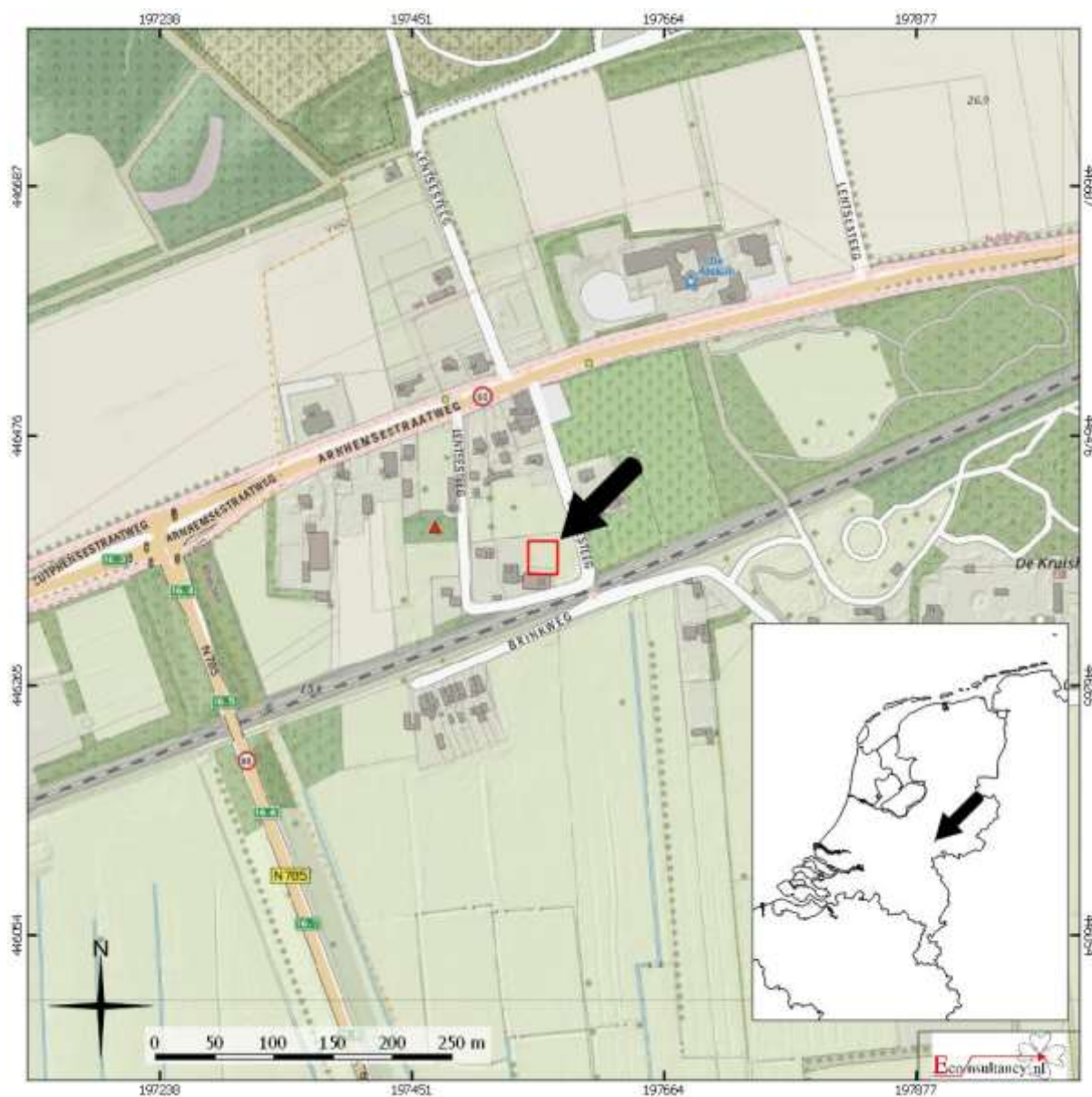
Bij planaanpassing (of dat de plannen geen doorgang vinden) en daarmee behoud *in situ* van de archeologische vindplaats, zullen de resultaten van het proefsleuvenonderzoek worden gerapporteerd. Wanneer gekozen wordt voor een doorstart naar een algehele opgraving zal een rapportage worden opgesteld, waarbij zowel de resultaten van het proefsleuvenonderzoek als van de definitieve opgraving zullen worden gerapporteerd.

6.6 Voorlopig selectieadvies

Het proefsleuvenonderzoek heeft geresulteerd in het aantreffen van paal- en kuilsporen door de gehele proefsleuf. Het was (nog) niet mogelijk om op basis van de aangetroffen paal- en kuilsporen een concrete uitspraak te doen over het aanwezige complextype en de datering. Meest waarschijnlijk is dat de aangetroffen behoudenswaardige vindplaats deel uitmaakt van een nederzettingsterrein of huisplaats uit de Middeleeuwen. Indien er niet gekozen wordt voor planaanpassing dan wordt geadviseerd een definitieve opgraving te laten uitvoeren, om daarmee de eventueel nog aanwezige archeologica *ex situ* veilig te stellen. Wanneer planaanpassing wel mogelijk is zal worden gekeken voor wel-

ke terreindelen een opgraving noodzakelijk is of dat een opgraving niet meer nodig is (bijvoorbeeld wanneer de gewenste nieuwbouw niet wordt uitgevoerd).

Bijlage 1 Ligging plangebied

Lentssesteeg 13 te Rheden.

Situering van het plangebied binnen Nederland

Legenda

 Plangebied

Bijlage 2 Luchtfoto van plangebied

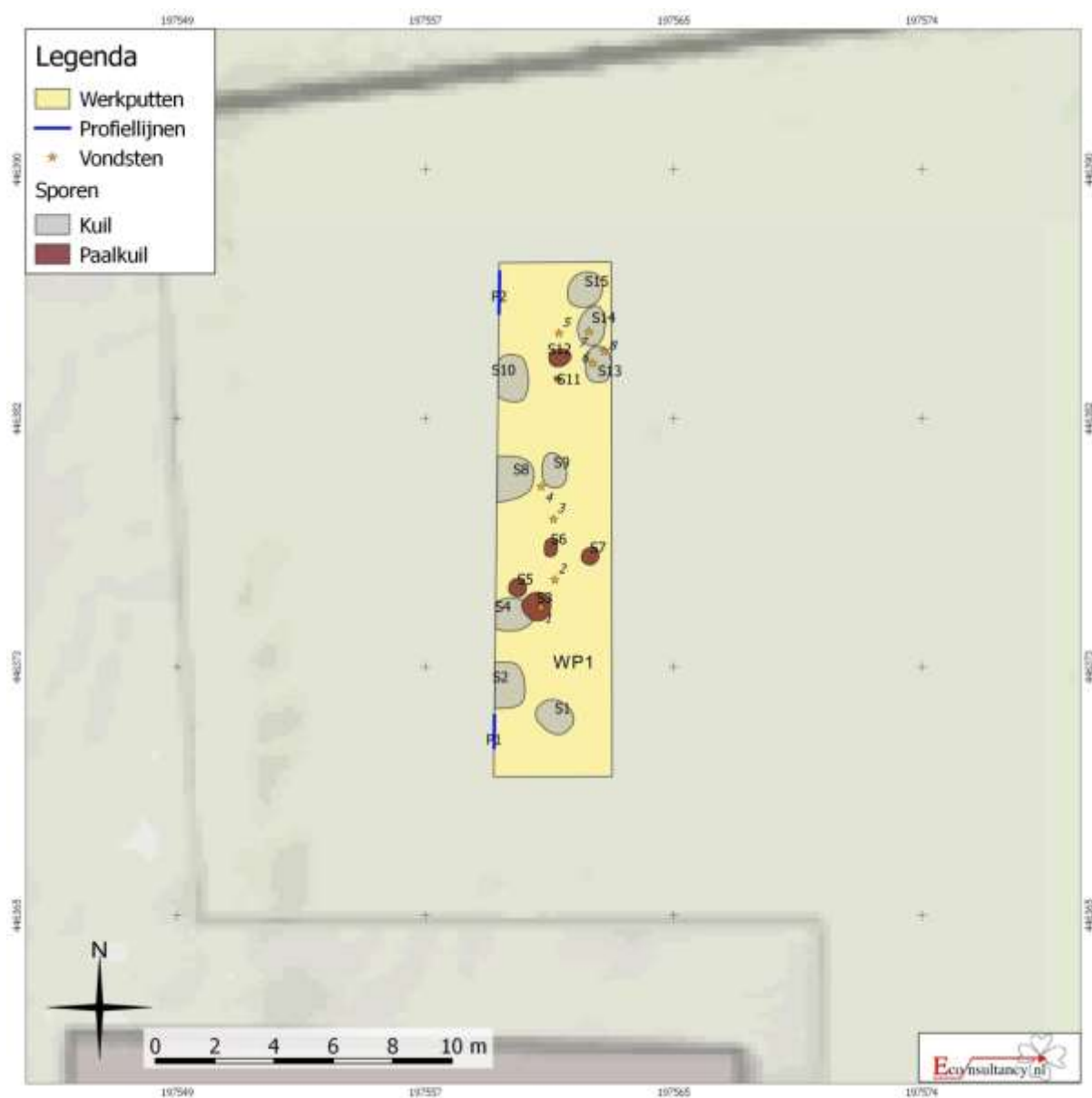

Lentsesteeg 13 te Rheden.
Luchtfoto van het plangebied

Legenda

 Plangebied

Bijlage 3 Allesporenkaart

Akkoord evaluatierapport

.....
plaats

.....
datum

.....
**naam en voorletters
opdrachtgever**

.....
**handtekening
opdrachtgever***

Door ondertekening verklaart ondergetekende bevoegd te zijn deze overeenkomst aan te gaan, alsmede akkoord te gaan met de algemene voorwaarden van Econsultancy. (De algemene voorwaarden zijn bij de offerte ter hand gesteld)

* In geval van een tussenpersoon dient de uiteindelijke opdrachtgever te ondertekenen

